

POSTANOWIENIE

23 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.M.

przeciwko P. spółce akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 16 stycznia 2025 r., I ACa 153/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od P. spółki akcyjnej w W. na rzecz A.M. 8 100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 11 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu ustalił, że stosunek prawny wynikający z umowy o kredyt mieszkaniowy zawartej między N. SA z siedzibą w G. (poprzednikiem prawnym P. S.A. w W.) a A.M. z 26 lipca 2010 r. wobec jej nieważności - nie istnieje (pkt 1); zasądził od pozwanej P. S.A. w W. na rzecz powoda następujące kwoty: 37.227,45 zł oraz

41.161,98 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 28.513,98zł i 41.161,98 CHF od 9 lipca 2021 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 8.713,42zł od 28 lutego 2022 r. do dnia zapłaty (pkt 2); w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt 3); orzekł o kosztach postępowania (pkt 4).

Wyrokiem z 16 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację pozwanego i orzekł o kosztach postępowania.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie punktu 1 wyroku – w części, w której Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 wyroku Sądu Okręgowego i w zakresie punktu 2 wyroku – w całości.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie stanu faktycznego istniejącego w chwili orzekania, a mianowicie faktu złożenia przez powoda oświadczenia o potrąceniu, obejmującego swoim zakresem wierzytelności dochodzone pozwem i zasądzone na rzecz powoda wyrokiem Sądu Okręgowego, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania przez Sąd Apelacyjny istoty sprawy.

W odpowiedzi powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne.

Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) zachodzi wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. Należy podkreślić, że skarżący nie składał w niniejszym procesie oświadczenia o potrąceniu w trybie art. 203¹ k.p.c., lecz w postępowaniu odwoławczym powoływał się na oświadczenie powoda o potrąceniu, jednocześnie podnosząc w apelacji zarzuty przeciwko rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji

o nieważności umowy kredytowej. W konsekwencji nawet ewentualny brak merytorycznego zbadania w niniejszym procesie przez Sąd drugiej instancji skutków zarzutu potrącenia złożonego przez powoda poza procesem, w sytuacji gdy pozwany do zakończenia postępowania odwoławczego nie podniósł własnego zarzutu potrącenia, jak tego wymaga art. 203¹ k.p.c., lecz kontestował orzeczenie Sądu pierwszej instancji orzekające o nieważności umowy kredytowej, nie pozwala na podzielenie tezy skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w znaczeniu wyżej opisanej przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

W obecnym stanie prawnym możliwość uwzględnienia zarzutu potrącenia w toku postępowania cywilnego ma ograniczony charakter. Skuteczne podniesienie tego zarzutu wymaga spełnienia przesłanek wymienionych w art. 203¹ k.p.c. Przepis ten ogranicza możliwość podnoszenia zarzutu potrącenia w postępowaniu rozpoznawczym zarówno pod względem formalnym, jak i czasowym (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 28 listopada 2024 r., I CSK 4026/23; 20 sierpnia 2025 r., I CSK 1564/25; 26 czerwca 2025 r., I CSK 4025/24; 2 grudnia 2025 r., I CSK 2605/25; 28 maja 2026 r., I CSK 3022/25). Trudno zatem mówić o oczywistej zasadności składanej skargi, skoro ta przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wydania orzeczenia sprzecznego z powszechnie przyjętym sposobem wykładni zastosowanego przez sąd przepisu prawa.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w związku z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

A.G.

[a.†]